

Sukututkimuspäivän avaus 11.1.97

Arvoisat sukututkijat ja sukututkimuksen ystävät, hyvät naiset ja herrat!

Tampereen seudun sukutukimuseuran hallituksen nimissä lausun teidät tervetulleiksi viettämään jo viidettätoista talvista sukututkimuspäivää yhteisen harrastuksen parissa. Mukava nähdä, että joukkoa on runsaasti koolla melkoisesta pakkasesta huolimatta. Harrastuksemme elää.

Seuramme viime vuodesta on ainoastaan myönteistä kerrottavaa. Jäsenmäärä on pysynyt noin kolmessa ja puolessa sadassa. Joitakin ikääntyneitä jäseniä on poistunut, mutta uusia on tullut vastaavasti tilalle.

Sukututkimuspäivänä Sampolassa ja jäsenilloissa vanhassa kirjastotalossa oli osanottajia niin paljon kuin kokoushuoneeseemme mukavasti mahtui, julkaisut ilmestyivät ajallaan ja retket onnistuivat odotusten mukaisesti. Rahakin riitti sopivasti, kiitos Tampereen kaupungin kulttuuriviraston, joka merkittäväällä tavalla on vuosittain tukenut toimintaamme. Se osoittaa että seuramme merkitys kotiseudun menneisyyden ja erityisesti henkilöhistorian selvittäjänä tunnustetaan laajemmaltikin kuin oman jäsenistön piirissä.

Tässä yhteydessä haluan esittää kiitoksen kuluneen vuoden toiminnasta sekä vastuullisille hallituksen jäsenille että muille seuramme jäsenille, jotka ahkerasti osallistuen antoivat panoksensa yhteistoimintaan.

Suvustaan ja alkuperästään kiinnostuneita on toki paljon enemmän kuin aktiivisia tutkijoita, minkä huomaa esimerkiksi sukukokousten ja sukuseurojen lisääntymisessä. Moni kiinnostunut kuitenkin epäroi ryhtyä itse sukuun tutkimaan peläten, että se on ylivoimaisen vaikeaa. Me sukututkimukselle antautuneet tiedämme, että pelko on täysin turhaa. Sukututkimuksessa tarvittava perusaineisto on helposti saatavilla, vieraskielinen sanasto on varsin vähäinen, asiakirjojen käsialat oppii tutkimuksen edistytessä ja apua on aina saatavissa, jos vaikeuksia tulee eteen.

Toinen epäroinnin vaihe tulee, kun tutkija on kerännyt vihkonsa ja kaappinsa täyteen hajatietoja. Pitäisi hankkia tietokone avuksi luomaan järjestystä ja helpottamaan aineiston käsittelyä, mutta ei oikein uskalla, kun ei nuorempana tullut opetelluksi. Tämä-

kin pelko on aivan turha. Tietokone ei ole vaarallinen eikä sen vaikeampi käyttää kuin mikä tahansa kodin kone. Ohjeet ja ohjelmat ovat yksinkertaisen selkeitä. Muuta ei tarvita kuin ryhtyä tuumasta toimeen. Kukaan ei ole liian nuori tai liian vanha sukuohjelman käyttäjäksi tietokoneella.

Lähteiden ja aineiston suhteen suomalainen sukututkija on onnellisessa asemassa. Varmoja asiatietoja on 300 tai ainakin 250 vuoden ajalta kirkonkirjoissa, hieman sattumanvaraisempia veroluetteloita ja oikeuden pöytäkirjoja yli 450 vuoden takaa. Aineisto on luettavissa kotimaan avoimissa arkistoissa. Suuri etu on se, että ylivoimainen valtaosa suomalaisista on kuulunut ja kuuluu samaan luterilaiseen kirkkoon, joka on hyvin säilyttänyt asiakirjansa ja antanut ne tutkijoiden käytettäväksi. Aikaisemmin ylivoimaiselta tuntunut ortodoksisten sukujen tutkiminenkin on helpottunut.

Toisin on useimmissa muissa muutoin kehittyneissäkin maissa. Ajatellaanpa vaikka Austraaliaa, mihin ensimmäiset länsimaiset uudisasukkaat saapuivat pari sataa vuotta sitten ja missä järjestäytynyt yhteiskunta on toiminut vasta viime vuosisadan puolivälistä. Kaikki sitä vanhemmat tiedot on hankittava kirjeenvaihdolla lähtömaista, mikäli niissäkään sellaisia on.

Toiseksi esimerkiksi kelpaa Yhdysvallat, missä toimii satamäärin eri uskontokuntia ja niiden lahkoja, niilläkin kaikilla hyvin lyhyt historia. Varmat sukutiedot on hankittava siirtolaisten vanhasta kotimaasta ellei tyydytä iäkkäimpien suvun jäsenten epämääräisiin tarinoihin ja hämärtyneisiin muistoihin.

Muutamia vuosia sitten kävin Yhdysvalloissa erästä vuosittain kokoontuvaa sukua katso-massa. Suvun kantaisä muutti Suomesta tämän vuosisadan alussa 18-vuotiaana poikana, avioitui siellä Suomesta tulleen emigranttityön kanssa ja kasvatti suuren perheen. Nyt on neljäs sukupolvi jo kasvamassa. Yksikään ei puhu suomea, mutta sukuyhteys on tiivis. Juttelin heille heidän Suomessa eläneistä esivanhem-

hemmistään. Hämmästyks oli suuri, kun kerroin, että heidän kantaisänsä kotitalon katolla on viiri, joka osoittaa, että talo on ollut saman suvun hallussa vuodesta 1583 eli jo kaksi vuosisataa ennen kuin Yhdysvallat itsenäistyi. Ihmetystä ei herättänyt vain talon ikä, vaan yhtä lailla tiedon alkuperä. Kuinka on mahdollista, että niin vanhat sukutiedot ovat tallessa?

Kuukausi sitten kävin uudestaan samaa sukua katsomassa ja kerroin heille edellä mainitusta emigranttityöstä, josta tuli heidän sukunsa kantaäiti. Edellisellä kerralla käydessäni he eivät tietäneet isoäidistään muuta kuin etunimen ja maahanmuuttovuoden. Nyt tietävät.

Meille tamperelaisille tutkijoille perustietojen etsintä on helppoa: Tampereen kaupungin kirjaston eli Metson mikrofilmeiltä ja historioista syntymä-, vihki-, kuolin- perhe- ja asutustiedot. Kun ne jossakin vaiheessa eivät enää riitä, sitten haetaan apua maakunta-arkistoista, kansallisarkistosta ja erikoisarkistoista. Pitkälle kuitenkin pääsee jo oman paikkakunnan aineiston ja kirjaston ystävällisen henkilökunnan avulla. Sukututkijalle Metson käsikirjastosta tulee helposti kuin toinen koti, johon hän

menee niin usein kuin vain aikaa liikenee, jotkut jopa päivittäin.

Siksi olemme erityisen iloisia siitä, että olemme tänään saaneet seuraksemme Tampereen kaupungin kirjastotoimen vs. osastonjohtajan Arja Myllykan-kaan, joka on ystävällisesti lupautunut tuomaan tilaisuu-temme kaupungin tervehdyksen.

Päivän ohjelma poikkeaa hieman entisistä. Usein on valitettu sitä, että sukututkimuspäivänä esitelmät vievät lähes koko päivän, eikä osanottajille jää aikaa tutustua toisiinsa ja esillä olevaan aineistoon. Siksi olemme jättäneet yhden esitelmän pois ja varanneet sen sijaan entistä enemmän aikaa vapaaseen yhdessäoloon.

Päivän ensimmäisen esitelmän pitää apulaisprofessori Raimo Ranta aiheenaan Suomen ja Itämeren kauppasuhteet keskiajalta uuden ajan alkuun. Iltapäivän esitelmäitsijä on maisteri Tuula Kiiski, joka käsittelee monille vaikeuksia tuottanutta ortodoksisukujen tutkimista. Ohjelmaan merkityn ajan rajoissa voimme myös esittää lisäkysymyksiä esitelmäitsijöille.

Seuramme hallituksen nimissä lausun edellä mainitut asiantuntijat lämpimästi tervetulleiksi tilaisuuteemme. Sama tervetuloitovotus kaikille läsnäolijoille. Muodostukoon päivä teille antoisaksi.